

влияят върху образователното изключване. В повечето от случаите (на задължителна учебна възраст) отсъствията от училище се допускат от деца с проблеми в семействата — безработни родители (ниско образование), конфликти, насилие, маргиналност, което потвърждава тезата за влиянието на семейната среда върху предразположенията към обучение. Един от недостатъците се състои в това да се търсят причините за ниската образованост и необразованост на ромите, както и отпадането от училище, единствено в етническите нагласи и ценности и да се затваря анализът на процесите до семейните структури като главен виновник за ситуацията. Безспорно подобни разсъждения имат основание, но сегрегацията, включително образователната, е проблем, който изисква сериозни усилия за разрешаване.

4. Желаното училище

Наред с извеждането на причините за отсъствията, важен момент в анализа на образователното отпадане представлява отговорът на въпроса: Какво е нужно, за да се ходи редовно на училище?

Лицата (ученици) от фокус групите заявяват, че училището ще стане по-привлекателно, ако: “се намалят часовете”, “изучават се по-малко предмети”, “няма толкова много изпитвания и контролни”, “премахнат се оценките”, “учителките са по-добри”. Друга част от респондентите искаха да имат повече часове по музика и танци; това със сигурност трябва да се отчете като сериозен дефицит и важен акцент, който трябва да се има предвид в обучението на ромските деца. Родителите настояват “това, което се учи, да им помага в живота” (фокус група, 75 СОУ). Според тях най-важният критерий за интереса към образованието е “неговата полезност”; родителите искат — децата им не просто да получават знания, а да има **пряка приложимост** на наученото в професия.

“Детето трябва да излезе от училище с някаква професия, да може да прави нещо. В това, което сега се учи, няма такова нещо.” (мъж, 30 г.).